

Aan college van Burgemeester en wethouders
Gemeente Almere.

Betreft Advies Adviesraad Sociaal Domein ten aanzien van Concept beleidsplan Sociaal Domein
Datum

Geacht College,

Op 26 maart 2019 ontving de ASD uw adviesaanvraag op het concept Beleidsplan Sociaal Domein 2019-2022. Wij hebben dit beleidsplan met interesse gelezen en geven graag ons advies.

Eerste indruk

Na de eerste fase van de transitie van het sociaal domein komen we nu in de tweede, meer bestendige fase terecht. Uit dit concept beleidsplan blijkt dat het ingezette beleid voortgezet en gevormd gaat worden de komende vier jaar. De ASD is blij dat het bestaande beleid niet overhoopgegooid wordt en dat consistentie van beleid ook bij de gemeente als belangrijk wordt gezien. Ook het voortbouwen op het kwaliteitsmanifest ziet de ASD als een positieve ontwikkeling.

Tegelijkertijd constateert de ASD dat dit beleid op hoofdlijnen lovenswaardig is, maar in details achterblijft. De ambitie ligt hoog en de uitwerking is allesbehalve concreet.

De ASD ziet van alle hoofdstukken met belangstelling de uitwerkingsparagrafen tegemoet.

Ook is volgens de ASD in dit beleidsplan de ouderenpopulatie onderbelicht: Almere zal de komende jaren te kampen krijgen met een dubbele vergrijzing die invloed heeft op werkcapaciteit (zoals een tekort aan zorgpersoneel), woningaanbod en zorgvraag. De ASD ziet hier graag een paragraaf over toegevoegd.

Wat gaat de Almeerder merken?

In het voorwoord staat: 'Het gaat om mensen'. De ASD is het hier zeer mee eens en geeft dit uitgangspunt graag meer aandacht, door voor te stellen het beleidsplan hiermee te laten beginnen. **'Het gaat om mensen' is breder dan de genoemde cases.**

Staat de wijk centraal?

Het grootste knelpunt dat de ASD ziet bij een optimaal functioneren van integrale zorg- en hulpverlening is de beperking die de privacywet oplegt. Hierdoor kunnen hulpverleners niet vrijuit met elkaar overleggen, wat een forse drempel tot gezamenlijkheid opwerpt.

De ASD adviseert dat de juridische afdeling van de gemeente een privacy-convenant ontwikkelt, dat hulpverleners in staat stelt om per gezinsaanpak relevante informatie te delen. Ook adviseert de ASD om

te rade te gaan bij andere gemeenten, dan wel de VNG, waar mogelijk al oplossingen voor dit probleem gevonden zijn.

Is de basis op orde?

Het kwaliteitsmanifest, dat gemeente en ASD omarmen, stelt de Almeerder centraal. Voor de meeste mensen gelden de volgende zaken als het meest belangrijk:

- 1 Dak boven je hoofd
- 2 Voldoende inkomen
- 3 Veiligheid (op straat, in huis, op school, leefbaarheid in de wijk)
- 4 Hulp beschikbaar (netwerk en professioneel)

Dit is in de ogen van de ASD de basis voor elk beleid in het Sociaal Domein. Een passende woning staat hier niet voor niets op nummer 1. Hoewel het beleidsplan hier en daar het onderwerp 'wonen' aansnijdt, is dit voor de ASD echt een basisbehoefte: als onderdak passend is, dan kunnen veel problemen voorkomen worden.

Daarom ziet de ASD in dit beleidsplan graag meer nadruk op wonen en verwijst hierbij tevens naar het onlangs uitgebrachte ongevraagde advies Huisvestingsverordening.

Zien we een professionele gemeente?

De ASD is van mening dat **tussentijdse bijstelling en reflectie** van het beleidsplan en de uitvoeringsplannen van belang is om als gemeente regie te kunnen blijven voeren. Er wordt veel, zo niet alles, neergelegd bij de professionals, maar er zijn grenzen aan de mogelijkheden om de ambities van de gemeente waar te maken. Hoe vangt de gemeente dat op? Het is niet alleen een kwantitatief probleem maar ook een kwalitatieve uitdaging.

De controlerende rol van de gemeente als opdrachtgever van een groot deel wat in het sociaal domein plaatsvindt, blijft onderbelicht en mag wat de ASD betreft prominenter naar voren komen.

Wat geeft de ASD het College mee?

Hieronder geeft de ASD per hoofdstuk de belangrijkste opmerkingen, aanvullingen en adviezen weer.

Een sterk en inclusief stadsleven is gebaseerd op **goede betaalbare woningen in een samenbindende wijk**. Dit komt in de ogen van de ASD onvoldoende aan bod in het beleidsplan.

Goed onderwijs is eveneens belangrijk en dat betekent dat er ook in geïnvesteerd moet worden. Op dit moment neemt het aantal zwakke scholen in Almere weer toe en de kans is groot dat er op de langere en wellicht ook kortere termijn gevolgen zijn voor alle terreinen waarover in de nota wordt gesproken. Almere kent een hoog percentage laaggeletterden. Inwoners die deze vaardigheden onvoldoende beheersen, lopen grote risico's met betrekking tot bijvoorbeeld gezondheid, werk, participatie, meedoen en ouderbetrokkenheid op school. Werk daarom met urgentie aan een breed gedragen diversiteitsbeleid, zodat er een maatschappelijk draagvlak kan ontstaan en kansen worden benut.

Bovendien vertrekken studenten en jongeren uit Almere door het ontbreken van (betaalbare) woningen en kunnen docenten niet in de buurt van hun scholen wonen. **Deze middengroepen en starters zijn van groot belang voor de balans van een stad en de integraliteit van de samenleving, omdat zij de verbinding kunnen leggen tussen het wijkteam en de leefwereld van de inwoners.**

Passende ondersteuning vinden en ontvangen gaat in de ogen van de ASD uit van 'doen wat nodig is'. Dat betekent dat niet alles te ondervangen is met collectieve arrangementen en dat 'passende ondersteuning' vanuit de aanvraag (het keukentafelgesprek) gezien wordt.

Het doel moet zijn dat de resultaten voor de cliënten zichtbaar verbeteren en de ASD adviseert om daar de wijze van uitvoering op in richten: maatwerk, tenzij.

De groeiende jeugdproblematiek vraagt om meer dan voldoende capaciteit en naast het zoeken naar verbinding met sport en cultuur mag de verbinding met de veiligheidsketen ook versterkt worden. De ASD adviseert om het draagvlak en effectiviteit van de aanpak radicalisering te vergroten om dit vorm te geven samen met de Islamitische gemeenschap.

In de nota wordt gepleit om meer vindplaatsen van sociale problemen te benutten.

In het overzicht van vindplaatsen mist de ASD nog het netwerk van (immigranten)kerken en moskeeën.

'Zo thuis mogelijk' opgroeien en wonen betekent dat er voldoende aanbod van goede en betaalbare woningen moet zijn om de inwoners een 'thuis' te geven. **De ASD ziet graag een analyse van wat er de komende tijd – ook of misschien juist op korte termijn – nodig is om de grootste problemen te ondervangen.** De schaarste op de woningmarkt is een zaak van lange adem en samenwerking met de regio, maar vraagt ook om kortetermijnoplossingen.

Bovendien vraagt verdere extramuralisering van jeugd met GGZ problematiek ook in de wijken meer kennis van en verbinding met GGZ.

Daarom adviseert de ASD dringend een integrale inventarisering van de woonbehoefte met bijpassende (tijdelijke) oplossingsalternatieven voor de komende 4 jaar op te stellen.

Effectief ingrijpen waar problemen zich opstapelen kan in de ogen van de ASD alleen als er echt integraal gewerkt wordt. **Dat betekent een grote mate van vrijheid voor professionals om te doen wat nodig is voor inwoners**, waarbij privacywetgeving geen belemmering vormt maar de professional in staat stelt om echt te helpen.

Randvoorwaarden als basis voor onze doelstellingen roept bij de ASD vooral de vraag op of de marktwerking heeft opgeleverd wat we ervan verwachtten? Brengt resultaatgerichte financiering de doelen van efficiëntere uitvoering, betere klantgerichtheid en innovatie dichterbij?

De ASD ziet op dit moment vooral een overschrijding van het budget met 6 miljoen, zonder noemenswaardige verbeteringen, en ziet graag een analyse hiervan tegemoet.

Daarnaast merkt de ASD op dat in de huidige regelgeving onderscheid wordt gemaakt tussen Armoede- en WMO-beleid. In veel gevallen liggen zij echter in elkaars verlengde, zoals bij vindplaatsen van sociale problemen. Deze zijn veelal te vinden bij kleinere instellingen die voor een belangrijk deel werken met

vrijwilligers. Deze instellingen bieden op ongedwongen en informele wijze hulp op beide gebieden, en zijn onevenredig veel tijd kwijt met het aantonen van onderscheid hiertussen in verband met subsidies.

De ASD adviseert om voor dergelijke sociale vindplaatsen ontschotter faciliteringsregels op te stellen.

Wat betreft de financiering via subsidies valt het de ASD op dat in veel subsidieregelingen nominale bedragen zijn genoemd ter bekostiging. Deze nominale bedragen worden vrijwel nooit aangepast aan inflatie voor een aantal rechthebbenden, met als gevolg dat deze voor de ontvangers jaarlijks uitgehold worden. De gemeente ontvangt via de Rijksinkomsten echter wel aan de feiten aangepaste vergoedingen.

De ASD adviseert dat aan het beleid toegevoegd wordt dat vermelde nominale bedragen ook aangepast worden aan de feitelijke omstandigheden.

Tot slot

Verschillende terreinen die in het concept Beleidsplan Sociaal Domein 2019-2022 aan bod komen, zijn ook onderwerp van gesprek binnen de ASD. Zo kan op korte termijn een (ongevraagd) advies over de doorontwikkeling van de wijkteams verwacht worden. Ook is de ASD, samen met BO+ in beraad over het Openbaar Vervoer in Almere, en kunt u hierover ook een ongevraagd advies verwachten.

Mocht u naar aanleiding van dit advies nog vragen hebben, schroom dan niet contact op te nemen voor extra toelichting.

Met vriendelijke groet,

Klaas Jongejan
Voorzitter